

čís. 218 Sb. z. a n., jenž se obírá látkou příbuznou zákonu o patentech, a jenž, veden jsa naznačeným tu úmyslem, vyhrazuje trestné činy uvedené v §§ 45 a 47 obžalobě soukromé, kdežto trestné činy podle § 46 stihá obžalobou veřejnou. Zbývá ještě podotknouti, že by bylo nesprávné usuzovati na přípustnost soukromé obžaloby v případech § 113 patentového zákona z toho, že podle původního doslovu tohoto § v zákoně ze dne 11. ledna 1897, čís. 30 ř. zák. spadaly přestupky ty do příslušnosti úřadů správních, a že teprve zákonem čís. 252/1922 byly podrobeny pravomoci soudů, a chtíti z této změny dovozovati, že zákonodárce tím projevil snahu ponechati možnost stihání těchto přestupků vůli poškozeného. Důvodová zpráva k osnově tohoto zákona (tisk. čís. 219 z roku 1920 poslanecké sněmovny), jakož i ústavněprávní výbory poslanecké sněmovny (tisk 3296 z roku 1921) a senátu (tisk 1344 z roku 1922) uvádějí jako účel této změny »pronikavější ochranu patentového řízení ve věcech přestupků«, což poukazuje na pravý opak a na mylnost onoho názoru.

Čís. 4105.

Železniční služba při specifické povaze nebezpečnosti tohoto provozu nečiní zodpovědným za bezpečnost dopravy osobu jedinou; rozkládajíc povinnost přesné dopravní služby a bezvadného dozoru na více jedinců, ukládá větší řadě zaměstnanců zachovávatí určité předpisy toho kterého způsobu služby, a činí je tak kolektivně zodpovědnými. Povaha služby však nepřipouští prosté spoléhání se, že jiný provede svůj úkol bezvadně.

Při subjektivní stránce zavinění ve smyslu §§ 335 a 337 tr. zák. je třeba zjistiti skutkově nejen, že pachatel znal a si uvědomil jednu část ohrožovacích skutečností z celého souhrnu děje, nýbrž, zda též znal a měl ve své představě v době trestného jednání a opomenutí obraz celé budoucí události, jež pak vedla k trestnému výsledku, zda měl před očima představu všech složek nastávající události v nutném nebo možném jejích vývoji (culpa vědomá); po případě zda aspoň — což k zavinění ve smyslu § 335 tr. zák. dostačuje — při obecné míře pozornosti a pečlivosti, jakou lze požadovati od člověka průměrného vzdělání a rozhledu a od něho jakožto povinného znáti předpisy určitého druhu služby jakož i znalého příběhů obvyklých při jeho povolání, mohla v něm taková představa vzniknouti (culpa nevědomá).

(Rozh. ze dne 13. března 1931, Zm I 2/31).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Písku ze dne 13. září 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem proti bezpečnosti života podle §§ 335 a 337 tr. zák., zrušil napadený rozsudek v odsuzující části a věc vrátil soudu prvé stolice, by ji ohledně stěžovatele znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Zrušovacímu soudu jest umožněno přezkoumati správnost rozhodnutí nalézacího soudu o právním podřazení trestné činnosti pachatelovy jen, obsahují-li důvody rozsudkové (§ 270 čís. 5 tr. ř.) nejen skutková zjištění veškerých zákonných znaků dotyčného trestného činu po stránce objektivní i subjektivní, nýbrž, je-li z úvah těchto důvodů i patrné, že soud, rozhoduje právní otázky, měl zřetel na veškeré okolnosti souzeného případu, jež tu spolupůsobí při potřebě skutkového zjištění zákonných náležitostí. Nedostatek toho druhu jest zmatkem podle § 281 čís. 9 písm. a) tr. ř. V souzeném případě ve směru subjektivní stránky přečinu podle §§ 335 a 337 tr. zák., uvádí rozsudek jen, že »v tomto směru čerpal nalézací soud své přesvědčení z toho, že obžalovaný sám doznal, že na téže trati, na níž ke srážce došlo, již od roku 1927 jezdí, a že věděl, že právě v době, kdy začal posun, z něhož pak nastala srážka, vjíždí do stanice v P. osobní vlak č. 1401«. Tímto způsobem jest však subjektivní stránka přečinu stěžovatelova řešena příliš kuse. Vědomí, že v době posunu vjíždí do stanice osobní vlak, nemusí ještě o sobě ani ve spojení se skutečností, že zřízenec posun provádějící jezdí již delší dobu na dotyčném úseku trati, mítí podstatný vliv pro jeho představitost, že by se onen vjezd vlaku při současně prováděném posunu mohl vzhledem k tomu státi skutečností ohrožující život, zdraví a bezpečnost lidského těla. Z náčrtku místa nehody a z obsahu řízení před nalézacím soudem jest zřejmo, že se příjezd vlaku č. 1401 dál po koleji, jež v přímém prodloužení do nádraží stanice P. jest označena II., že však lokomotiva posunovaného vlaku č. 487, jež se měla s koleje III. vrátiti ke skladišti na kolej VII, při vadném postavení výměny č. 23, které zavinil hradlař H. — beze zřetele k postavení výměn 25 a 27 — byla by zajela s koleje III. nejdříve na I. Rozsudek tak skutkově zjišťuje a i výsledek řízení k tomu poukazuje, že nehoda byla objektivně zaviněna nejen stěžovatelem samotným, nýbrž že jest v příčinné souvislosti i s opomenutím hradlaře H-ého, jenž, spoléhaje na to, že lokomotiva vlaku č. 487 před příjezdem osobního vlaku neodjede od vodního jeřábu, nepostavil výměnu č. 23 proti přelpisu do základní polohy, i s opomenutím strojvůdce Josefa Š-a, který před výměnou č. 25 přešel námezník, ač při pouhém vyhlédnutí z lokomotivy byl by viděl, že výměna č. 25 jakož i následující č. 27, jsou otevřeny pro vjezd osobního vlaku č. 1401, pro něho však že jsou uzavřeny. Nedostačuje tu proto pro subjektivní stránku zavinění obžalovaného pouhé zjištění jeho vědomosti o tom, že osobní vlak č. 1401 v době posunu vjíždí do stanice; nalézací soud měl se zabývati i úvahami, zda tento obžalovaný věděl, po případě zde mohl aspoň při povinné pečlivosti postříci, že obě vlaková tělesa musejí použití téže koleje (1), nebo že v případě, že by některá z osob při posunu súčastněných opomenula dbáti náležité bedlivosti a platných předpisů, mohlo povstati nebezpečí srážky. Vždyť železniční služba při specifické povaze nebezpečnosti tohoto provozu nečiní zodpovědným za bezpečnost dopravy osobu jedinou; rozkládajíc povinnost

přesné dopravní služby a bezvadného dozoru na více jedinců, ukládá větší řadě zaměstnanců zachovávat určité předpisy toho kterého způsobu služby, a činí je tak kolektivně zodpovědnými. Tato vzájemná spojitost jednotlivých úkonů a tím vznikající vícestranná kontrola má za úkol vyloučiti, by opomenutí jednoho článku při povinné bedlivosti ostatních nepřinášelo již o sobě nebezpečí železniční nehody. Povaha této služby však nepřipouští prosté spolehání se, že jiný provede svůj úkol bezvadně. Při subjektivní stránce zavinění stěžovatelova ve smyslu §§ 335 a 337 tr. zák. bylo proto třeba zjistiti skutkově nejen, jak učinil rozsudek, že obžalovaný znal a si uvědomil jednu část ohrožovacích skutečností z celého souhrnu děje, nýbrž, zda též znal a měl ve své představě v době trestného jednání a opomenutí obraz celé budoucí události, jež pak vedla k trestnému výsledku, zda měl před očima představu všech složek nastávající události v nutném nebo možném jejich vývoji (culpa vědomá); po případě zda aspoň — což k zavinění ve smyslu § 335 tr. zák. plně dostačuje — při obecné míře pozornosti a pečlivosti, již lze požadovati na člověku průměrného vzdělání a rozhledu a od něho jakožto povinného znáti předpisy určitého druhu služby jakož i znalého průběhů obvyklých při jeho povolání, mohla v něm taková představa vzniknouti (culpa nevědomá). Poněvadž rozsudek nepřihlíží vůbec k těmto podstatným náležitostem subjektivní stránky přečinu podle §§ 335 a 337 tr. zák., zmateční stížnost pak, uplatňujíc výtky podle § 281 čís. 5 a 9 písm. a) tr. ř., vytýká jeho vadnost i se zřetelem k naznačeným skutečnostem a nedostatkům, bylo zmateční stížnosti za souhlasu generální prokuratury vyhověti podle § 5 nov. k tr. ř. čís. 3/1878 ř. zák. již při neveřejné poradě, rozsudek zrušiti jako zmatečný podle § 281 čís. 9 písm. a) tr. ř., aniž by bylo třeba zabývati se ostatními výtkami zmateční stížnosti, a věc vrátiti sborovému soudu prvé stolice, by ji při pravomoci osvobozující části rozsudku znovu projednal a rozhodl, při čemž bude mu podle § 293 odst. 2 tr. ř. dbáti oněch úvah o náležitostech subjektivní stránky skutkové podstaty přečinu, z něhož jest stěžovatel obžalován.

Čís. 4106.

Zasadil-li kdo do pozemku, by jej uchránil před vyšlapáním nebo zajížděním, na ohroženém místě u cesty kameny, jde o přestupek podle § 431 tr. zák. jen, byly-li kameny zasazeny tak, že ohrožovaly bezpečnost osob cestou jdoucích nebo jedoucích.

Zrušení rozsudku podle § 33 tr. ř., vycházel-li z formálně vadných skutkových zjištění, any jednak odporovaly spisům (§ 281 čís. 5 tr. ř.), jednak proto, že zamítnutím důkazního návrhu byla porušena zásada trestního řízení, zabezpečující obhajobu (§ 281 čís. 4 tr. ř.).